

[Finansministeren.]

kr., d. v. s. knap 100 mill. kr. mere end i fjor. Den overvejende del af merindtægten skyldes, at de i marts 1955 gennemførte afgiftsforhøjelser i år får virkning for hele finansåret, samt at tekstiltolden i foråret blev forhøjet. Omsætningen af de forbrugsbeskattede varer synes indtil nu at have ligget stabilt på et niveau, der er lidt højere end i 1955-56, omend med en noget forskellig tendens for de enkelte varer. Spørgsmålet om den betydning, den sidste tids begivenheder kan få for indtægterne af forbrugsbeskatningen, skal jeg om lidt vende tilbage til.

Indkomst- og formueskatten af personer må nu anslås at indbringe 1 830 mill. kr. Det er 140 mill. kr. mere end i 1955-56. Denne stigning i provenuet skyldes fortrinsvis væksten i de skattepligtige indtægter fra 1954 til 1955; efter alt at dømme har tillige den i foråret gennemførte omlægning af indkomstskatteskalaen medført en beskednen merindtægt.

Udviklingen i de øvrige driftsindtægter skal jeg ikke gå nærmere ind på. En sikker bedømmelse af provenuet af selskabsskatten vil først være mulig i løbet af et par måneder, og der er ikke i øjeblikket noget, der tyder på, at indtægten af andre skatter og afgifter vil afvige væsentligt fra tallene for sidste år.

Vedrørende statsbudgettets udgiftsside vil jeg først omtale udviklingen i de civile driftsudgifter, som for indeværende år kan anslås til godt 3 100 mill. kr. I fjor var den tilsvarende udgift knap 2 800 mill. kr. Stigningen i disse udgifter er således ret betydelig — noget over 300 mill. kr. — og også en del større end året før, da den kun var 185 mill. kr. Den vigtigste enkeltårsag til den betydelige udgiftsstigning har været forhøjelsen af lønningerne og af de sociale ydelser; jeg har allerede omtalt den i foråret vedtagne lønforhøjelse til arbejdere og tjenestemænd; dertil er yderligere kommet pristalsreguleringen af lønningerne med i alt 4 portioner siden i fjor samt de tilsvarende stigninger i aldersrenten og andre sociale udgifter. I alt vil jeg anslå de her ved forårsagede merudgifter til omkring 160 mill. kr. i det sidste år, mens den tilsvarende merudgift fra 1954-55 til 1955-56 kun var ca. 60 mill. kr.

Foruden af lønforhøjelserne er driftsudgifterne endvidere blevet påvirket af en række nye bevillinger og forhøjelser af tidligere bevillinger. Som de vigtigste poster skal jeg nævne udbetaling af brændselshjælp til rentemodtagere og arbejdsløse, øgede refusioner til arbejdsløsheds-kasserne som følge af væksten i ledigheden, forhøjelse af udligningsfondens tilskud til kommunernes hospitalsudgifter, moderniseringen af statens sindssygevæsen og omkostningerne ved den nye ejendomsskyldvurdering.

Endelig har der naturligvis været de udgiftsstigninger, der i de senere år har været et fast træk i udviklingen: væksten i aldersrenten som følge af det stigende antal gamle og udvidelsen af skolevæsenet som følge af det voksende antal unge under uddannelse.

Som det er fremgået af denne gennemgang, er stigningen i statens civile driftsudgifter på ingen måde forårsaget af nogen almindelig udvidelse af statens virksomhed, men skyldes, foruden ændringerne i befolkningens størrelse og sammensætning, nødvendigheden af at holde statens lønninger og dens udgifter til sociale og uddannelsesmæssige formål på linje med den almindelige indtægtsudvikling i samfundet. Der har da også fra næsten alle sider her i tinget været enighed om gennemførelse af de her omtalte bevillinger.

Udgifterne til forsvaret og civilforsvaret udgjorde i 1955-56 975 mill. kr., idet forskellige forsinkelser i leverancerne til værnene bevirkede, at den rammebevilling på 1 035 mill. kr., der var fastsat for udgifterne, ikke blev udnyttet fuldt ud. For indeværende år må der efter de i sommer besluttede besparelser på omkring 50 mill. kr. forventes en samlet udgift på 1 015 mill. kr.

Hvad endelig de civile anlægsudgifter angår, er det erfaringsmæssigt vanskeligt på nuværende tidspunkt at foretage en nogenlunde sikker bedømmelse, idet bl. a. vejrforholdene i vinterhalvåret spiller en rolle for anlægsaktiviteten. Med dette forbehold forekommer det sandsynligt, at udgiften til nyanlæg kommer meget nær de budgetterede 400 mill. kr. I 1955-56, da en række arbejder blev noget forsinket af vejrforholdene, udgjorde anlægsudgifterne omkring 320 mill. kr. Blandt de forhold, der i øvrigt bidrager til stigningen i investeringerne, skal jeg navnlig pege på de vok-